

Finansavisen brøt god presseskikk

PFU konkluderte med at avisen ikke gjorde klart hva som var faktiske opplysninger og hva som var avisens meninger da den omtalte en børsmelding som «svada» og en «ikke-nyhet», og skrev at «[f]aktum var» at en studie var en «dundrende fiasko». To titler gikk også utover det det var dekning for i stoffet. Slik utvalget så det, rettet avisen heller ikke en tittelfeil på tilstrekkelig vis.

Finansavisen publiserte i august 2025 tre artikler på nett og i papir om selskapet Lifecare. Artiklene handlet om hva selskapet hadde børsmeldt og ikke børsmeldt, samt hvordan det egentlig gikk med selskapets utvikling av en sensor som skal måle glukose i levende vev.

Klagers syn:

Lifecare reagerte på flere av avisens titler og publiserte påstander, som «Børsmeldte svada – aksjen tredoblet», at selskapet hadde børsmeldt en «ikke-nyhet», «Børsmeldte fiasko som suksess», «Faktum var at studien var en dundrende fiasko» og «Blankt avvist av Mattilsynet». Selskapet anførte at påstandene manglet faktagrunnlag, og at titlene ikke hadde dekning og utløste samtidig imøtegåelse. Avisen gjenga også administrerende direktør feil da det ble omtalt at han «innrømmer» at børsmeldingen ikke burde være å regne som en overraskelse. Det direktøren hadde uttalt var at selskapet hadde en forventning om å oppnå godkjenning fra forskningsetisk komité (REK), anførte klager.

Videre mente Lifecare at Finansavisen feilaktig omtalte dyreforsøk som studie. Det var også feil at studien var avsluttet, slik avisen påsto. Dette opplyste selskapet redaksjonen om flere ganger, anførte klager. At selskapet ikke har meldt at sensoren virker i levende vev, var også direkte feil, mente Lifecare og viste til at selskapet hadde meldt om virkning i konklusjonen fra en menneskestudie i 2023. Dette var redaksjonen også kjent med. Klager mente at Finansavisens omtale ikke bare var usaklig, men også uten omtanke for de alvorlige konsekvensene dette har for selskapet og dets aksjonærer, herunder en påvirkning av selskapets markedsverdi.

Mediets syn:

Finansavisen avviste brudd på god presseskikk og anførte at den har vist hvordan selskapet har manipulert aksjemarkedet gjennom børsmeldinger og manglende børsmeldinger, der problemer blir tiet i hjel. REK-godkjenningen var kun formalia, og handlet ikke om hvorvidt selskapets produkt fungerer, mente avisen. I menneskestudien som selskapet viste til, ble det brukt helt annet utsyr enn det som brukes i nåværende studie, fremholdt avisen, og påpekte at selskapet ikke er i mål med utviklingen av sensoren som etter planen skulle oppnå merking som medisinsk produkt innen utgangen av 2026.

Slik avisen så det, var artiklene saklige, og selskapet fikk anledning til å svare på alle problemstillinger. Kritikken ble tydelig formidlet i spørsmålsstillingen. Avisen fremholdt at selskapet bevisst unngikk å opplyse saken etter gjentatte henvendelser fra redaksjonen, og den avviste at meningsinnholdet ble endret i gjengivelse av direktøren. Videre mente Finansavisen at fiasko og suksess var presise beskrivelser av resultatene fra dyreforsøkene. Om bruk av begrepene «studie» og «dyreforsøk», forklarte redaksjonen at både klager og Mattilsynet hadde omtalt dette som studie, og at avisen ikke kunne lastes for andres upresise

begrepsbruk. Avisen anførte at den endret til dyreforsøk da Mattilsynet presiserte at det var det riktige.

PFUs vurdering:

Pressens Faglige Utvalg (PFU) konstaterer at klager anfører brudd på flere punkter i Vær Varsom-plakaten (VVP). Utvalget har vurdert alle klagepunkter, men vil her redegjøre for de mest sentrale, presseetiske problemstillingene.

Utvalget understreker at Finansavisen var i sin rett til å sette søkelys på hvilken informasjon Lifecare hadde meldt og ikke meldt til aksjemarkedet, og status på selskapets produktutvikling, jf. VVP 1.4 om pressens rett til å informere og avdekke kritikkverdige forhold.

PFU minner likevel om at man i all omtale skal følge presseetikken regler.

Akseptabel gjengivelse

I første påklagede artikkel anfører klager brudd på VVP 3.7, som sier at kilder skal gjengis korrekt og at pressen plikter å gjengi meningsinnholdet i kilders uttalelser. Utvalget merker seg at det avisen gjenga, ikke var akkurat det klager skrev i sitt svar til avisen. Slik utvalget ser det, burde det være mulig å gjengi mer presist når man refererer skriftlige kilder. PFU lander likevel på at meningsinnholdet i det som er gjengitt er innenfor det akseptable.

Kontroll av opplysninger og feil

Utvalget merker seg at klager også anfører at Finansavisens påstand om at studien var avsluttet, var feil, og at klager flere ganger hadde opplyst om dette, også før publisering, men at avisen likevel publiserte påstanden. Det som var avsluttet var et dyreforsøk. Da Mattilsynet i etterkant av den siste nettpubliseringen presiserte at det ikke var studien, men dyreforsøket tilsynet uttalte seg om, skrev avisen inn tilsynets presisering i artikkelen.

PFU minner om at det er medienes oppgave å kontrollere at opplysninger som publiseres er korrekte, jf. VVP 3.2. Utvalget registrerer at både selskapet og tilsynet selv har brukt begrepet studie, og mener derfor at det ikke var et brudd på opplysningskontrollen at avisen brukte samme begrep. Utvalget vil på generelt grunnlag understreke at det er redaksjonens ansvar å rette slike feil alle steder den er publisert, så snart den blir oppmerksom på det. Utvalget minner om at det også vil være ryddig overfor leseren å opplyse om hva som er rettet.

Blanding av faktiske opplysninger og kommentar

VVP 4.2 pålegger mediene å gjøre klart hva som er faktiske opplysninger og hva som er kommentarer. Mediene må kunne uttrykke synspunkter om en sak, men PFU minner om at man står friere til dette på merket kommentarplass enn i nyhetsjournalistikken. Publikum skal ikke risikere å lese redaksjonens meninger som faktum, fordi det kan føre til at man får en feilaktig oppfatning av saken. Utvalget understreker at dette er viktig for tilliten til journalistikken.

I første påklagede artikkel ble selskapets børsmelding om den såkalte REK-godkjenningen omtalt som «svada» og en «ikke-nyhet» i tittel og ingress. I andre påklagede artikkel het det i tittel og ingress at selskapet «Børsmeldte fiasko som suksess» og at «Faktum var at studien var en dundrende fiasko».

De aktuelle artiklene hadde i utgangspunktet oppbygning og språk som nyhetsartikler. Samtidig er de påklagede påstandene i tittel og ingress redaksjonens vurderinger og meninger. Slik saken ble presentert, kunne disse meningene forveksles med faktiske opplysninger, og skillet ble dermed uklart for leseren. Utvalget mener at denne sammenblandingen brøt med VVP 4.2.

Ikke dekning for stikktittel og tittel

Videre merker utvalget seg at Finansavisen i en stikktittel i papiravisen slo fast at «sensor virker ikke». I artikkelen het det imidlertid at avisen flere ganger hadde spurt administrerende direktør om sensoren kan måle glukose i vevet, og at han ikke har villet besvare dette. Påstanden i inngangen om at sensoren ikke virket gikk dermed lenger enn det var dekning for i stoffet, jf. VVP 4.4.

Tredje påklagede artikkel hadde opprinnelig tittel «Blankt avvist av Mattilsynet». Utvalget mener tittelen må forstås som at selskapet eller studien var blitt avvist av tilsynet, en påstand som verken ble underbygget eller omtalt noe annet sted i artikkelen. Slik PFU ser det, var det dermed heller ikke dekning for denne tittelen, jf. VVP 4.4.

Håndtering av feil er avgjørende

Senere på dagen endret Finansavisen denne tittelen på nett, men tittelen «Avvist av Mattilsynet» ble ved en feil også trykket i papiravisen. Utvalget registrerer at avisen ikke ble klar over dette før den mottok klagen.

PFU minner om at når mediene gjør feil, er det viktig å rette opp og eventuelt beklage snarest mulig, jf. VVP 4.13. Som utvalget ved flere anledninger har påpekt: Det er god presseskikk å rydde opp når det er begått feil. En ryddig håndtering styrker mediets troverdighet. I dette tilfellet kan ikke PFU se at Finansavisen rettet tilstrekkelig da avisen ble gjort oppmerksom på feilen i papiravisen.

Finansavisen har brutt god presseskikk på Vær Varsom-plakatens 4.2, 4.4 og 4.13.

Oslo, 28. januar 2026

Anne Weider Aasen,
Ellen Ophaug, Eivind Ljøstad, Kjetil H. Dale
Ingrid Rosendorf Joys, Øyvind Kvalnes, Kjersti Thorbjørnsrud